

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe 1 lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 pe un an 4 Cor. — Pen-
 tru România și America
 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se lua-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Responsabilii.

Pentru imoralitatea ce se propagă și se practică la alegeri de slujbașii comitatelor și ai comunelor, facem direct responsabil guvernul. Căci din a ministrilor poruncă și cu a lor învoire fișpanii, viceșpanii și ceialalți, până jos la plăieșii satelor, își bat joc de drepturile cetățenești ale naționalităților, cu știrea lor ni-se confiscă cele mai elementare drepturi și legea se calcă în chip mizerabil. Avem precize știri de pretutindeni: în cele mai multe cercuri, alegerile din Jouia trecută au fost numai înșcenări rușinoase. Notarii s'au instalat în primărie, prezidenții de alegeri numiți pe sprânceană, au compus biroul — în toate părțile — numai din unelte ale notarilor și fibiraclor, iar pe bărbații de încrederea ai partidului național român jandarmii i-au oprit să între în sala de alegeri. Când au intrat alegătorii noștri să voteze, notarii și ceialalți agenți ai stăpânirii le-au luat ședulele, le-au aruncat, zicând că acestea nu sunt bune, iar dacă n'au vrut să primească pe ale stăpânirii, i-au scos afară.

În chipul acesta au căzut cei mai mulți candidați naționaliști.

Este apoi a se adăoga corupția înspăimântătoare: alegătorii au fost strânși cu plăieșii, jandarmii și primarii mișei. Pe cei slabi i-au înfricat, pe cei vițioși i-au îmbătat, încât îți era mai mare scârba să vezi convoiuri de cetățeni, cari abia stau pe picioare, cari sunt duși în acest hal rușinos să-și exerciteze cel mai sublim drept cetățenesc: dreptul de alegere.

Li-s'a făgăduit apoi, celor mai mulți, iertarea și amânarea plătirii dărilor și câte blăstămății toate s'au făcut...

Fișpanii și viceșpanii vor fi râzând în pumni când subalternii lor le vor fi povestit isprăvile, viclenele apucături prin cari au reușit să frângă — hidra valahă.

Să bage însă bine de seamă: nu este crimă și blăstămăție săvârșită în viața de stat, care să nu se răsbune. Cei cari înșală și prostesc poporul, se joacă cu focul. Și e îndoită de mare primejdia a trată astfel ca oamenii cari nu știu carte, căror educație politică este mai puțin ca primitivă. Cultivând în felul arătat nu mintea și inima, ci instincte animalice, poate să vină momentul când instinctul îi va spune masei prostite întreaga fărădelege ce s'a săvârșit în contra-i și pornită odată pe panța instinctelor, cine poate garantă că cei înșelați nu vor căută să se răsbune crud? Mai fi-vor atunci baionete destule cari să apere pe vicleni și păcătoși?

Am constatat însă, că păcate multe s'au săvârșit și din partea *alor noștri*, frați de același sânge, în virtutea poziției lor *povățuitori* ai poporului.

Dureroase nici n'au fost decât constatările păcatelor proprii. Ticăloșiile adversarului

ne indignează. Păcatul fratelui și actele de înjositoare și criminală trădare în sinul poporului, ne întristează.

Învățători cari au crescut în preparandie din mila națiunii, cari au trăit și trăiesc din agoniseala poporului, ca cel dela Cuied, în loc să ducă pe săteni în partidul național, i-au dus în tabăra adversarilor. În loc să asculte apelul fruntașilor, s'au făcut unelte mizerabile în mâinile administrației și formal au agitat cotra »domnilor de români...«

Preoți, cari o vieață de om au stat în același sat, au venit *singuri* la vot, iar credincioșii erau duși de notari. Se poate oare atâta slăbiciune fără a concluda că este și mișelească *tradare*, că s'au înțeles prealabil cu administrația, în schimbul satisfacerii unor mârșave interese particulare?!

Unii figurau pe lista națională, dar până la orele 10, când sosise la ei bărbatul de încredere al partidului, trimis dela centru, nici nu ieșiseră de acasă, ci lășaseră ca notarul să facă singur alegerea, fără nici un control, fără nici o contra-acțiune. Spuneau că ar fi fost »derogant« să — corțeșească. Moral a fost să lase pe notar a-și face mendrele!

Alții nici n'au vestit în sat că sunt și candidați naționali, ci au ținut la dâșii apel, ședule și tot ce li-s'a trimis dela centru.

Peste tot, ancheta făcută la fața locului de atâția distinși fruntași ai neamului, bărbați cari și-au pus tot sufletul în apărarea națională, este nu se poate mai revoltătoare... Unii preoți n'au lucrat pentru că nu le-au »convenit« candidații ori pentru că sunt în supărare cu colegii lor de altar; alții pentru că nu voiau să lucreze alături de învățători... O destrăbălare pe toată linia, încât trebuie să ne umplă de griji!

În multe comune nu intră un singur ziar, nici chiar preoții și învățătorii nu citesc. Dar atunci de ce poporul aduce atâta jertfă pentru școală? Ca după ce copii ies din școală și ajung adulți, să uite ce au învățat?

Oare nu de aceea avem școli, ca prin ele să dăm mijloc de educație cetățenească și națională? Și dacă unor preoți le »derogă« să facă educația cetățenească credincioșilor lor, ci-i lasă pe mâna administrației perverse, și nu se îngrijesc nici ca poporul să citească, nu este asta cea mai condamabilă neglijare a turmei?!.. Nu văd acești preoți că unde nu-i carte, nu-i nici credință? Le este tot una de servesc într'o biserică goală ori într'una plină de credincioși?

Chemăm la grea răspundere pe toți acești frați, cari au păcătuit, ori cari nu și-au făcut datoria... Cel mai puțin ce trebuie să facă este, să se îndrepteze, să reîntre pe calea cinstei naționale, fără care nimeni nu-i vrednic de iubirea și considerarea fraților, nici chiar de a copiilor lor.

Nu-i numim, căci credem în îndreptare. Ar trebui să desperăm de viitorul neamului, dacă am admite că se vor mai repeti păcatele constatate.

Și apoi, din fericire, avem atâtea onorabile excepțiuni: pe protopopii toți, cari și-au făcut datoria, și atâția preoți și învățători cari au luptat cu cinste și vigoare.

Atât în Bihor cât și în comitatul Aradului, unde preoții și învățătorii au stat la înălțimea chemării lor, izbânda n'a întârziat și în nici un caz nu se poate vorbi de păcate grele.

Rămâne dar bine constatat, că *răspunderea pentru întreaga vieață dela sate le incumbă preoților și învățătorilor*. A lor e meritul învingerii, dar și odiul căderilor rușinoase asupra lor se reștrânge.

Fie, d'aci încolo, o nobilă emulare între toți, caute fiecare a se distinge în lupta națională înălțătoare, peară fariseii și trădătorii!

— Ecoul discursului lui Lueger.

»Budapesti Hirlap« de ieri se ocupă în articol prim cu discursul, pe care l-a rostit primarul Vienei Vineri în Reichsrath. După ce se plânge de atacurile lui, continuă astfel:

Dar dacă domnul Lueger e adevărat antisemit, atunci să nu mâne apa pe moara acelora, cari voiesc azi numai de aceea să aducă la învingere puterea împărătească peste puterea legală a regelui apostolic maghiar, ca să submineze Ungaria istorică.

Articolul se termină astfel:

Domnul Lueger numește Ungaria poarta Austriei și explică deviza »Los von Ungarn«, că nu voiește să se rupă de ea, căci prin aceasta s'ar închide poarta înaintea Austriei, ci voiește să o calce în picioare! Din poartă voiește să facă drum de țară. Dar poarta aceasta nu e poartă nouă, ori cât s'ar mira Lueger. Multe capete s'au zdrobit de poarta aceasta și prin ea a sângerat nu numai o căpătâna austriacă. Nici a domnului Lueger nu va fi destul de tare. Poftească numai să vie, fi vedem bucuos, deși nu l'am chemat. Dar să ia la cunoștință, că cine dă cu capul în poarta aceasta, se va întoarce acolo, de unde a venit, fără cap ori cel puțin cu el pierdut.

Jancsó Benedek se ocupă în »Valurile politice« de ieri cu alegerile congregaționale din comitatul nostru, spunând între altele, că pierderea noastră este un eveniment politic de interes general, nu numai local.

Folosindu-se apoi de învechitul și meschinul clișeu, că bărbații noștri conducători își caută numai de interesele lor, că între ei și popor nu e nici o legătură de sentimente, încheie în următorul mod:

Alegerile acestea au dovedit, că nu trebuie nimic altceva de a-i face imposibili pe conducători, decât ca maghiarii să se reculeagă și să începă cu ei lupta constituțională. Pentru că tendințele naționaliste nu-s periculoase în urma forțelor, cari zac în ei, ci în urma slăbiciunii parțiale și generale a ungarimei. Pericolul naționalist va fi adevărat pericol numai pentru cazul dacă vom

fi în fața lui slabi de înger, ori indiferenți. Noi suntem partea cea mai tare și va fi și învingerea a noastră, numai să vrem în adevăr.

Numai puteți!

Croați și »naționalități«. Sub acest titlu publică *Lutz Korodi* în »Osterreichischen Rundschau« un foarte interesant articol ocupându-se cu drepturile cetățenești ale croaților și ale naționalităților din Ungaria. Eminentul publicist face între altele geneza noțiunii »naționalitate«, spunând, că în Ungaria sub *națiune* se înțelege națiunea maghiară, precum și totalitatea naționalităților: națiunea politică. Trece apoi la rolul croaților și »naționalităților« în actuala sesiune parlamentară, accentuând, că nici odată n'au avut croații ocaziune mai bună de a îndatora pe naționaliștii, făcându-le servicii, dacă ar fi făcut cauză comună cu ei.

Transacțiunea în partidul independist. Proiectele compromisului dintre cele două state ale monarhiei se vor desbata joi în partidul independist. Chestia transacțiunii partidul nu o face chestie de partid, dar deputaților independenți nu le este iertat să voteze împotriva ei (!?). Cei mai mulți deputați au fost ieri prin cercuri ca să lumineze pe alegători asupra transacțiunii. Kossuth a primit două telegrame dela alegătorii independenți, în care e felicitat pentru încheierea transacțiunii.

Din România.

Regina României a sosit la Viena, de unde a plecat îndată spre Neuwied, la înmormântarea fratelui său.

Doliu. În urma încetării din viață a A. S. S. Principelui Wilhelm de Wied, Fratele M. S. Reginei, Curtea MM. LL. Regelui și Reginei a luat doliu pe timp 3 de luni, cu începere dela 10 Octombrie.

Decan al facultății de litere din Iași, în locul decedatului Leonardescu, a fost ales d. A. D. Xenopol.

Inaugurare. Luni, cu prilejul redeschiderii cursurilor la facultatea de medicină din Iași, se va inaugura la această facultate bustul dr.-ului N. Kalinderu, fost profesor universitar.

Vor asista la această solemnitate d. D. Demetrescu-Iași, rectorul universității, Șt. Stihleanu, inspector-general al învățământului secundar și superior, precum și profesorii facultății de medicină.

După ceremonia inaugurării, dl decan al facultății va decerne studenților, cari s'au distins anul trecut la studii, medalii și premii în bani, provenind din diferite donațiuni.

Moartea principelui de Wied. La telegramele de condolențe trimise de dl Vintilă Brătianu, primarul capitalei, M. S. Reginei și actualului principe de Wied, d-sa a primit următoarele răspunsuri:

Dlul primar Vintilă Brătianu

București.

Mulțămesc din suflet pentru cuvintele de mângâiere ce mi-ați adus.

Elisabeta.

Dlul Vintilă Brătianu, primar

București.

Vă mulțămesc din inimă pentru amabila d-voastră simpatie.

Principe de Wied.

La telegrama trimisă de Sindicatul ziaristilor, dl președinte al acestei societăți a primit următorul răspuns:

Dlul I. Procopiu

președintele sindicatului ziaristilor

București.

Viile mulțămiri ale Majestății Sale.

Zoe Bengescu.

Sindicatul ziaristilor din București a trimis M. S. Reginei următoarea telegramă:

»Sindicatul ziaristilor din București împreună cu toată țara ia o vie parte la durerea, care lovește pe scumpa noastră Regină și Augusta protectoară a sindicatului, așa de crud încercată prin moartea Augustului său frate. Roagă respectuos pe M. Sa să binevoiască a primi omagiile de adânc devotament, ce în această durereasă împrejurare, îi prezintă sindicatul ziaristilor prin organul comitetului său«.

Dela sf. Sinod. Vineri dimineața s'a deschis cu ceremonialul obișnuit, sesiunea ordinară de toamnă a sf. Sinod.

La orele 10 dimineața s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie, la care a luat parte Înălții Prelați,

dl Sp. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, și dl P. Gârboviceanu, administratorul casei bisericești.

După terminarea serviciului religios, Înălții Prelați și dl ministru al cultelor s'au dus în localul de ședință al sf. Sinod.

Ședința s'a deschis sub prezidenția I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

Dl Sp. Haret a dat citire Mesagiului de deschidere al sesiunii, după care Sinodul și-a început lucrările.

D. Stancioff, ministrul de externe al Bulgariei, a plecat împreună cu dl președinte al consiliului Dim. Sturdza la Sinaia, unde ieri a fost primit în audiență de către M. S. Regele și a fost reținut la dejun, la castelul Peleş.

D. Stancioff s'a întors apoi la București unde va mai sta câteva zile aci.

Alegerile în comitat.

Căderea rușinoasă din Buteni. Când raportează rușinoasa cădere a românilor la alegerea municipală din Buteni ținută la 24 l. c. cu sufletul întristat și cu inima zdrobită de durere trebuie să mi aduc aminte de marele adevăr cuprins în poezia »Toporul și pădurea« văzând că nu atât străinii ci ai noștri sunt cei ce ne duc la rușine; ai noștri sunt cari conduși de capricii ori interese egoiste de cea mai ordinară specie, se duc pe luptătorii devotați și cinstiți cu simulări și vorbe fățarnice; iar pe popor îl îndeamnă ori îi lasă condus de alții — a vota cont a interseilor sale și a neamului său. Se vede că arginții oferii cu scop de a arunca sămânța demoralizării și corupțiunii în sinul nostru, își culeg din belșug rodul căci în loc de păstorii și luminătorii din trecut ajuns-am azi a avea o mulțime de farize și cărturari fățarnici a căror ideal este — stomacul.

Nu ne a fost de-ajuns a privi cu lacrimi de durere și compătimire frățescă cum bieții alegători părăsiți de conducătorii lor sunt aduși la vot de notari și crișmari ca nește oi pierdute, dar trebuit-a să îndurăm și cea mai crudă lovitură ce ni-s'a putut da din partea fraților: trădarea; toate planurile noastre de luptă au fost în modul cel mai mișelesc descoperite contrariilor noștri; iar persoanele cari în conferința intimă au sprijinit candidarea clubului central comitatens au fost denunțate în chipul cel mai mizerabil; — ba în cursul volării dat ne-a fost a auzi alegătorii înjurând pe conducătorii: pe unul pentru că nu i-a informat, pe altul pentru că i-a informat și îndem-

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Agonia unei iubiri.

De Roma Merluci.

Dnei Colonel Hepites.

— Ascultă. Auzi tu vre-o mișcare; vre-un cântec de veselie străbătând natura? Par'că totul moare... tot ce ne înconjoară, tot ce simțim!...

— Da, natura moare, arborii se desfrunzesc, soarele s'ascunde și chiar cerul e tot întunecat, da, e adevărat totul moare; dar la primăvară vor reinvia din nou toate și soarele va străluci și mai puternic. Vor reveni florile, verdeața împreună cu fiorii voluptății și iubirei, totul va reveni și poate cu mai multă putere așa poate ne va apărea nouă, ce iubim.

— Fi-va oare și cu iubirea astfel?

— Oh, nu, nu! De cele mai multe ori iluzia ne înșală, cu o altă persoană poate să simți aceeași fiori de dorință și aceeași ardoare în sânge, însă fiorii pasiunii, a adevăratei pasiuni ce vine din inimă nu din suflet, nu o vei simți... n'o vei mai simți nici odată, căci sunt sentimente ce nu mor, nu pot muri decât odată cu noi.

— Ai dreptate... cum poate să moară ceace e partea esențială în noi?

— Cum?

— Și cu toate astea este ceva în mine, care îmi zice contrariul, ce îmi probează chiar contrariul!

Ceva nedefinit și misterios, n'auzi vocea ființelor ce mor atât de triste? Cât e de palid soarele, cât e de trist cerul; pare a fi un lîntoliu de tristețe; nu gem, nu plâng oare frunzele ce rățăcesc în aerul greoi de toamnă? Cât e de trist când totul moare!

— Dar așa e viața și e fatal acest lucru!

— Și de iubire tot așa?

Ei o privi în ochii ei mari și misterioși ca fermecat; acei ochi negrii și adânci ca marea ce nu ziceau nimic, erau nemișcați în acel moment; el atunci îi luă mâinile, i-le strânse cu putere până a o face să geamă și șueră în față:

— Ce voești să zici cu asta? — Oh, Eleno, spune-mi ce voești tu să zici?

— Nimic... totul moare! Nu simți tu vocea naturii în agonie? — Ascultă!

Din josul câmpiei mută și tristă n'ajungea acum nici un cântec, nici un țârăit de greeri, care să arate că acolo eră viață, arborii goi, lipsiți de frunze își ridicau plângători ramurile spre cer, implorând mila celui Atotputernic, ici și colo un verde și egoist brad se ridică ca un punct mare, ce voia să atragă privirile. O ceață subțire,

umedă, cădea încet, cu acea încetinelă ritmică a lucrurilor ce mor.

— Mi-e frig — șopti Eiena înfiorându-se.

— Voești să te îmbraci, — și cu drag îi puse pe umeri pelerina de postav.

— Să mergem... e prea trist acum aici, — zise ea simțind trebuința de a se mișca, de a simți în jurul ei ferbând viața.

Porniră cu pași mici, fără un cuvânt sau un suris, privind cu tristețe tufișurile goale, natura despoiată, cerul plumburiu, cari par'că apasă în inimă o greutate adâncă.

Pe podul Oltului, ea simți dorința de acea apă, ce sărută atâtea maluri, ce vede atâtea lucruri și atunci el se cobori, s'apropie de mal pentru a lua cu mâna apă. Ea văzându-l în acea poziție, se gândi că o mică mișcare ar fi fost de ajuns pentru a-l împinge în adânc, pentru a-l face să dispară, însă nu simți la acel gând nici un fior, ci mai mult chiar și-l închipui și-l văzu întins în apă, cu semnele morții pe față și apa îl ducea cu drag la vale.

Cum Nicu avu mâna plină cu apă, alergă la ea, care atunci n'o beu și tremură ca varga apropiindu și buzele ca focul. Și atunci privi pe acel bărbat ce-l iubise atât, cu o pasiune ce nu mai avea margini și se miră că acum nu mai simțea nimic în sufletul ei pentru el.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Loser János, Budapest.**

nat contra sângelui lor; iar pe altul pentru că li-a cores de tot ori altul în parte și dala națională în favorul străinilor. Și unii ca aceștia au luat parte la toate conferințele noastre intime, ba altul s'a angajat și era considerat chiar de corțeș al nostru.

Nu voesc a raporta mai pe larg despre cursul alegerii pentru că în cazul acesta ar trebui să public o listă întreagă de nume cecece o las în sarcina altora. Alăta însă a trebuit să fac pentru că să nu se creadă că am fi atât de naivi ca să nu ne cunoaștem; din contră ne-am convins pe deplin că între noi:

Celea mai multe rele nu vin din afară
Și că străinii singuri nu sunt, cari le fac
Ci ei cu fii de-ai noștri s'ajută împrumutat.

Alegătorul.

In cercul congregațional al Ciuciului, a căzut lista candidaților naționaliști în urma presiunii și mișeliei organelor administrative și a lașității unor preoți și învățători, cari nu și-au împlinit chemarea de păstori ai poporului.

Raport detaliat vom da în nrul de mâne al ziarului.

Căderea dela Târnova. Luând cunoștință de ziua alegerii înainte cu o săptămână am mers în comuna Drauțiu ca centru al cercului și la care aparțin comunele Arâneag și Dud pentru a ne înțelege și a compune lista candidaților. Din întâmplare mai înainte am tras pela frații învățători Georgiu Popa și Traian Debelrac, cecece însă mi-au împărțit, ei pe cât m'a surprins pe alăta m'a înfuriat și anume: că preotul de acolo Pop Milețiu a pactat cu notarul, de a se alege dânsul și fratele notarului, crezând însă că este vr'o ură personală la mijloc am mers însuș în persoană de a mă înțelege cu el și l-am aflat în cancelaria notarială, căci uitasem să vă spun că el nu are timp nici să propună religia în școală, căci s'a angajat ca schreiber la notarul și spre fericirea mea l-am aflat singur acolo făcând pașusuri credincioșilor lui și m'am adresat către dânsul cu întrebarea ce va fi cu alegerea? Imi răspunde oareșcumva înfuriat sărind de pe scaun: »Că fiecare să se îngrijească de el, eu mă voi îngriji de mine«. Bine! i-am răspuns, dar să nu uii că la astfel de chestiuni trebuie să ne îngrijim unul pentru toți și toți pentru unul și atunci l-am rugat să nu pacteze cu nime, căci într'un cerc curat românesc și unde am fi siguri de reușită nu numai că nu e bine, dar e o rușine și o dejosire a pactă, ci să se învoiască să alegem doi preoți: pe dânsul și pe preotul din Arâneag dl Manasie Popescu; notez că până în ziua aceea

n'am primit nici un aviz din partea clubului național central, la care propunere a mea nu s'a învoit, — întorcându-mă dela dânsul am împărțit răspunsul și refuzul Sf. Sale, dlui M. Popescu și fraților colegi și după o discuție mai lungă am ajuns la convingerea și înțelegerea de a candida pe dl preot M. Popescu și economul fruntaș din Drauțiu, Onițiu Serb și să lucrăm fiecare în comuna sa; iar aceasta hotărâre momentan am împărțit-o în scris și neputinciosului coleg Voluntir dela Dud cecece dânsul necum să facă ceva în cauză, dar nici de un răspuns nu ne-a învrednicit nici până în ziua de azi și nici la alegere nu a fost; iar de preotul de acolo nici nu mai vorbesc că el e ocupat cu totul cu alte lucruri.

Cu cinci zile înainte de alegere primim toate trei comunele aviz personal din centru că candidatul partidului să fie dl Ludovic Fazecaș candidat de avocat în Arad, Sf. Sa însă l-a tras pe sfoară de față căci a lucrat și în contra listei aceștia sprijinind lista domnilor. Atunci învățătorii din Drauțiu văzând aceasta l-au provocat că dacă nu i convine să fie dânsul și dl Fazecaș să ne dea bună pace și să se retragă, cecece nu a făcut, ba ce e mai mult a avut nasul să tragă pe sfoară și pe Rev. Domn protopop al Șiriei care aflându-se prin părțile acestea la scontrare și vizitarea școalelor l-a asigurat de retragerea sa, și când colo la urmă figurează lângă Muzsai Zoltán. — Firește el nu a pactat cu notarul căci s'a supus numai poruncei notarului căci la caz contrar îl lipseai din slujbă și numai căpăta bani pe pașusuri și astfel notarul l-a folosit ca armă ca sub scutul reverenței preoțești să aleagă pe fratele său Zoltán și are obrazul să se prezinte și la locul de alegere. Aci luat de scurt de dl Costina (trimis din centru) înaintea alor doi alegători din Drauțiu declară că se retrage și astfel lista națională primește din Drauțiu pe lângă votul învățătorilor și aceste două voturi. Arăgani deși puține voturi dar toate afară de unul toți au votat cu lista națională și Sf. Sa rămâne la locul alegerii până după orele douăsprezece când se duse la înmormântare, și cu înmormântarea aceea au fost ocupați și vr'o 3—4 alegători, și la rugarea mea și a dlui Costina de a se purta puțin, și a aduce alegătorii aici, ne asigură că va face întocmai, dar nu a venit nici el nici alegătorii căci a mai preferit pomana decât să-și spargă capul cu alegerea, iar la întrebarea dlui Popescu dacă votează cu noi? a răspuns »eu sunt semleges« primește însă fidula noastră și o bagă în buzunar și votează contra noastră, firește s'a ținut de datorință să voteze cu el și cu Zoltán și astfel lista națională a căzut cu 22 de voturi.

Adresăm drăucenilor următoarele:

— La tușa Irina... ca întotdeauna.
— Cina era acolo? Pe cine ai văzut? Cu cine ai vorbit?

În totdeauna-i făcea acele întrebări când ea revenea de unde se dusesse, o turmenta cu întrebările, voia să știe tot, cu cine vorbise, ce vorbise, dacă i se făcuseră complimente, era un martiriu!

Și atunci dese-ori pupilele lui aproape fără de viață, păreau a străluci straniu de tot, ca privirile de nebun, și ei îi era frică, căci trebuia în totdeauna să mintă.

Masa era gata și Elena se duse să se desbrace revenind imediat apoi într'un capot alb de lână. Nu mâncă mai nimic, avea parca un nod în gât, și lacrimi în ochi, căroră nu le era permis a le lăsa să fie văzute și ea suferea îngrozitor.

— Tu ești palidă, ce ai?
— Nimic... și se cutremură.
— Ce ai? Ce ai? — și-o privea cu ochii mari deschiși, teribili, cași cum ar fi voit a celi în ea semnele pasiunii culpabile ce simțea.
— Ce ai?
— Cred că am friguri... dar nu te îngriji, nu e nimic, — și incapabilă de a mai rezista acelei priviri își acoperi fața cu mâinile și izbucni în lacrimi.

Paraliticul se agită nervos pe scaun și întinse către ea brațele osoase, o apucă de umeri ce se

Sărac de tine popor din Drauțiu ce vei și face cu sufragiul universal secret și după comune când și ai ales între membrii de încredere a partidului național pe schreiberul notarului care ascuns în reverență preoțească te duce astfel pe ghiață.

Deocamdată atăta!

Arâneag, 25 Octomvrie 1907.

Traian Debeleacu, inv. Georgiu Abrudan, inv. George Popa, învățător.

Din Bihor.

Alegere de membrii congregaționali. — Invingerea steagului național. — Căderea kossuthiștilor.

La poalele dinspre apus a dealului Craiului (Király-hágó) într'un loc din cele mai frumoase locuite de români, pe valea Crișului repede este așezată comuna Borodul-mare.

Părțile muntoase ale Bihorului nici când nu le-aș fi putut închipui altcum decât locuite de români și așa nenatural nu mi-s'a părut când în 24 I. c. coborând de pe dealul Craiului și trecând prin comuna Cornișel, — ajuns în comuna Borodul-mare privesc în dreapta și în stânga și nu mai observ alta decât jidani și iară jidani. Strada lungă ce se extinde de-a lungul drumului de țeară este de tot în mâinile acestor ființe ce trăiesc numai cu minciuna fără să fi asudat vr'odată în vieța lor, și abia pe stradele laterale găsești câteva colibi românești resfirate pe sub poalele dealului departe de centru.

Și când am văzut această stare tristă am înțeles pentru ce țărani români din acele părți sunt săraci de tot, pentru ce în cercul electoral Aleșd s'a ales deputat jidanul Farkasházy, pentru ce românii din acele părți au fost reprezentați la comitat totdeauna prin jidani.

Dar a bătut ora deșteptării! Saltă inima de bucurie când în 24 I. c. dimineața la orele 9 văd intrând în comună vr'o 500 români sub conducerea dlor Alexandru Muntean protopopul Peșteșului, Vasilie Bulzan, Simeon Butiri preoți, Aron Bulzan, Ioan Butiri învățători și alți mulți tineri și bătrâni, gata cu toții a duce la izbândă steagul național în această comună perciunată.

Mi-se pareă că cetesc din inimile tuturor alegătorilor că li rușine că s'au lăsat până acum amăgiți de străini și se vedeă un dispreț pe fața fiecăruia față de acei înșelători.

Eram siguri deja dela început, că cei 6 membri congregaționali candidați de alegătorii români trebuie să iasă învingători din această alegere.

Așa dar acea pasiune ce ea o credeă mai puternică decât viața, acum murise. Așa dar eră adevărat că simțemintele, adevăratele simțeminte ale sufletului nu mor? — Oh fatalitatea unor iubiri! Cine ar fi zis, că după o părăsire completă a ființei întregi, după atăta delir, să fi sosit desgustul?

El o întovărăși până la poarta casei, fără a-și mai zice un cuvânt.

La ușe, pe întuneric se sărutară înc'odată, dar n'a fost o sărutare de pasiune sau foc.

Nicu simți în suflet un freamăt de durere, în inimă impresiunea de ghiață și se cutremura! Sărmana și scumpa iubire a unui suflet pasionat care acum perea, se ducea așa fără nici o părere de rău!

Sărmana vieță formată din amorul ce acum dispărea în urma unei desiluzii a simțurilor.

Intrând în casă, Elena simți impresiunea ce ca copila mică o simțea la vederea unui cadavru: soțul ei era în sofragerie și o aștepta.

Șezând pe veșnicul chaise longue, cu ochii fixați pe ușa care intra ea, palid ca un mort, nu părea a avea viața în el, dacă însă ochii lui n'ar fi avut o strălucire de oțel, ce căutau a te pătrunde.

— Unde ai fost? Unde ai fost? și vocea-i tremura.

cutremurată la atingere și o sguduî puternic, repetându-i:

— Ce ai? Ce ai?

Apoi a fost apucat de una din obișnuitele lui crize, ale boalei, criza care-l lăsa mai multe ore cași mort, incapabil de a se mișca sau a vorbi.

Elena se înspăimântă și cu ajutorul servitorilor îl duse în camera lui și îl culcă.

Și acum, înaintea aceiei ființe ce numai aveă înfățișarea de om, care într'o zi fusese frumos și puternic, înaintea acelor dureri și torturi, ea simți toată oroarea purtării sale.

Eră milă? Eră remușcare? Eră bunătate?

Bolnavul o priveă mereu, și părea că cu aceea privire pierdută de înconștient, ar voi s'o conjure a nu-i da ultima lovitură, a l face să păstreze cel puțin aceea iluziune în vieță!

Ea se întreabă cu groază: cum a aflat el?

Și se gândi la nesfârșitele chinuri ale celui nenorocit ce azista neputincios la desonoarea numelui său, ce nu puteă împiedecă căderea ei, care sărută pe soția când ea se ducea la amantul ei! — Și-i revedea privirea scrutătoare care căută în fața ei, semnele sărutărilor celuilalt stigmatele acelei pasiuni animale?

Și cu toate astea într'o zi ea îl iubise: era frumos, tinăr și puternic, era idealul și întreaga ei iubire; era oare vina ei, dacă boala îl adusesse în acea stare? Pe de altă parte se întreabă

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás maeștru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricațiile proprii din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în **Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.**

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21. Telefon 662.**

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Báupatak.

Dar câte alegeri nu s'au falsificat în scumpa noastră patrie cu baionetul? Așa și aici dela început a început a lucra forța și mișelia.

Cu privire la candidare s'au format anume trei partide:

Partidul național a candidat pe domnii: Ioan Papp, prot. notar pensionat, sufletul românilor de pe valea Crișului, Alexandru Munteanu, bravul protopop al Peștesului, Aron Bulzan învățător, care acum a patra oară și pentru ultimada i-a arătat lui Farkasházy, că n'are ce mai cercă după voturi românești prin acele părți, Simeon Butiri, preot, apostolul blând dela Valea neagră cu ginerele său bravul țaran deia Bucia Teodor Popa, Emil Perényi, preotul din Borod, unul dintre cei mai de viață din generația nouă de pe Valea Crișului.

Partidul jidan a candidat pe: ifj. Klinton János, Róth Frigyes, Pallady Viktor, Richter Gyula, Kö-rössi János, Venter Gábor.

Din partea administrației oficios au fost candidați: Ioan Papp, Béla Kocsiss, Simeon Butiri, dr. Veisz Jakab, Aron Bulzán, Timár László.

Precum se vede aceasta listă din urmă apare cam liberală, dar nu-i justă. Cercul e curat românesc deci are să fie curat românească și conduși de simțul dreptății și a deșteptării poporului bravii conducători au compus lista curat românească, care după o luptă înverșunată și învingerea tuturor nedreptăților a ieșit învingătoare.

Abia s'a început alegerea, »artistul de orfeu« ifj. Klinton János cu popa alor »bată-i crucea« adică a pocăiților din Topa de Criș, Viktor Pallady au început să terorizeze, a ținea predici la popor unul ca un comediant, celalalt ca un adevărat popă fără cruce, iar de alta parte dl Richter Gyula cetea dintr'o foaie mincinoasă unele scor-nituri de a amăgi poporul iar când dl protopop Alexandru Munteanu a voit să răspundă acestor amăgiri, la întrebarea dlui Klinton János a fost luat la baionete precum și cei din jurul lui. Conducătorilor alegătorilor români nu le eră permis a vorbi unul cu altul iar kossuthiștii sub steagul lui Farkasházy aveau libertate deplină.

Pe ambitul salei de alegere erau postați jandarmi în cordon îndreptățiți a da intrare după placul lor. Inșiși aceste ființe negre ale libertății politice din scumpa patrie luau ședulele dela alegători și cari erau de ale noastre le aruncau și le dau »de cele bune« de aie lui Farkasházy (Lupovics). Despre cari cugetau că aparțin partidului național îl respingeau între sulițe.

Protopopul Alexandru Munteanu a fost depărtat din ambit cu baionetele iar comediantului Klinton i-a fost permis a umbla liber. Pentru că au fost amenințați neîntrerupt cu deținerea Alexan-

nedecisă, dacă era ea silită a-și petrece existența lângă un cadavru viu?

Iși simțea sufletul prea turburat în aceea zi, prea multă tristețe pătrunsese în el și o simțire nouă născu în ea, mare, puternică ce o făcu să plângă! Și plânse de emoțiune... avu milă!

Milă de suferințele acelu om, ce-i era soț... milă de durerile și starea lui!

*

Inseninată, resemnată, cu ochii roșii, obosiți de mult plâns, ea scrisese iubitelui:

Nicule,

Totul moare aici pe pământ, și pasiunea formată de dorințe și iubire... totul! — Și când sufletul nostru e lipsit de dorințe și remușcări, atunci alte sentimente ce noi nu credeam că în ființa noastră mai existau, răsar, învie puternic și ne subjugă fără voie!...

Acele sentimente sunt ale datoriei și ale milei!...

Un vis a fost iubirea noastră... un freamăt a făcut să dispară această pasiune care poate ne-ar fi condus la un sfârșit fatal!

Adio...

Elena.

Și cu un pas sigur, după ce închisese scrisoarea, ea reveni la patul de durere al soțului paralizic.

Era în ea acum adevărata femeie, conștientă de mândria numelui său!

dru Muntean, Iosif Tripon, A. Bulzan și Teodor Popa etc.

Dar tocmai aceste nedreptăți au dus la izbândă steagul nostru.

Văzând poporul, că numai până ce-și dă votul este prețuit s'a înstrăinat de acești amăgitori și au votat cu candidații români și cari erau în tabăra lor.

Văzând Klinton căderea sigură după prânz pe la 3 oare a telefonat după Farkasházy să vină să-i mântuie și acesta a și sosit la 3 1/2 — dar a fost târziu și s'au înșelat, deoarece poporul prețuindenea l'a primit cu interpelări »pentru ce s'a scumpit sarea, pentru ce a crescut darea? iară păcătosul, care și el a votat să se scumpească sarea și să crească darea nu s'a știut apăra și spăla de păcatul, care l-a făcut față de alegătorii săi.

Și așa după toate eforturile cei 6 candidați români ieșiră învingători din urnă cu 150 majoritate de voturi; pentru că nici ceice erau cu trupul în tabăra kossuthiștilor nu erau cu sufletul cu tot. Sufletul lor a fost curat.

Poporul s'a trezit și numai crede amăgitorilor. Căderea lui Farkasházy la proxima alegere este sigură!

La aceasta frumoasă alegere au votat comunele: Feheteu, Bucia, Bulz, Valeaneagră, Cetea, Cornișel, Valeamare, Bezne, Borozel, Borod și Topa, dintre cari Bucia, Bulz, Feheteu, Valeaneagră și Cetea s'au purtat excelent în frunte cu bravii conducători, apoi Cornișel și Valeamare destul de bine, iar Bezne, Borozel, Borodul și Topa: și turma, precum e păstorul. Din aceste nefericite comune unde conducători sunt: Klinton, Pallady, pocăitul și jidani din Borod n'ai ce aștepta ceva bun: cu toate aceste persoane simpatice și bunătațea inimei preotului Perényi a întors pe mulți rătăciți la calea adevărului.

Rușinea Bihorului s'a spălat deja. Viitorul e al nostru numai mai multă energie și tactică și în cercurile pierdute!

La revedere bravilor alegători dela Borod la alegerile viitoare!

Borod, la 24 Octomvrie 1907.

Un privitor.

Altă izbândă în Bihor.

Să-ți fie spre știre, măi frate române, că suferințele, oțeliesc inimele. — »Și cuvântul se ntrupează.« — Sunat-a doina în munții Bihorului astfel, încât n'a rămas nimic nemișcat și sguduit în ființa-și. Venit-au toți cei cu șapte vieți în pieptu-li de aramă, lăsând toate grijile casnice și economice, și hai la orașelul Tileagd, că de acum înainte, să fim călăuziți de minte, căci Doamne, multe ne plesnesc prin minte și să fim odată și noi lăutari. Am jucat dupăcum ni-au fluerat, să mai sune și răsune și ale noastre strune. Voiți voi așa? Măi frați români! De ce nu? Răsună un sunet peste întreg teritoriul. Dacă Dumnezeu este cu noi și așa vrea, atunci cine-i contra noastră, rău o pățește. La luptă da! Să stimulez strunele. Înainte frați! Iată domnilor vine deputatul cercului Farkasházy! Și ce voiți cu el? Nu vedeți voi cum îl urmărește o trăsură murdărită de gunoi, trasă fiind, de 4 cai franțuzește, ducând cu ei niște scânduri? Și ce să încemneze oare? Apusul lui.

Doamne să fie așa, căci uitați-vă număi decât la el, se încearcă a ne abate dela propusul nostru, de a ne alege pe candidații noștri de membri la comitat în congregațiune, ci să alegem oamenii lui, cari asemenea lui se vor întrepune pentru noi, ca și dânsul, arătându-se cum a devenit strigelat și mutilat la față, oferindu-se jertfă pentru apărarea cauzelor noastre naționale.

»Am fi cu mare și multă mulțămintă față de Măria-Ta, dar pare-mi-se, că nu pentru apărarea ci apăsarea cauzelor noastre naționale ai luptat, ni-ai luat limba din școli, acum ni-ai înhățat împreună cu soții o dare din cale fără. »De unde știi tu asta moi rumone?« întrebă deputatul Farkasházy. »Sunt perceptor și jude, Măria Ta și am aflat, că satul nostru plătește mai pe jumătate mai mult, și așa-i de mare încât nu-mi ajunge pe opinci. Vezi M. Ta în loc de ușurare, primim apăsare; asta nu mai merge, pleacă cu D-zeu unealtă nu ne mai socoti, vorbele-ți vane n'ai cui le spune. Suntem români și vom fi, până lumea va trăi, aceasta să o știe M. Ta că-i mai

aproape cămeșa de piele și dă mai multă căldură ca luna ori stelele.«

Și votează toată suflarea română pe candidații săi în următorul mod:

Dr. Dimitriu Mangra	568	voturi
Iosif Tărău	553	»
Alexandru Lincinger	558	»

cari devin aleși cu majoritate grandioasă față de oamenii contrari.

Sabolci la 25/X 1907.

Cu stimă: Teodor Popa, paroh ortodox român.

Din străinătate.

Alegerile pentru dumă s'au început ieri în 40 de guvernamente. Numărul tuturor alegătorilor e 5161. Vor fi aleși de toți 442 deputați. Sunt temeri, că vor fi aleși de toți 120—140 deputați opoziționali.

Adunare socialistă română în Arad.

Duminecă la orele 4 s'a ținut în Arad o adunare populară a muncitorilor români în ospătăria dlui Ignatie Pașca din Arad.

Sala mare a ospătăriei eră înghesuită de public așa că foarte mulți au trebuit să stee prin salele laterale.

Poliția a fost reprezentată prin căpitanul Kovács cu o droaie de subalterni ai săi.

La această adunare a fost invitat special și dl Dimitrie Birăuțiu din Budapesta, care deși fiind destul de departe de noi, nu a simțit oboseli ci a primit invitarea de a veni și a ținea o frumoasă vorbire.

Iată în resumat decurgerea acestei adunări:

Dl Em. Epescu deschide prin puține cuvinte adunarea, bucurându-se că muncitorii români au început a înțelege chemarea lor, adunându-se într'un număr destul de frumos la această adunare. Cetește obiceiuita ordonanță polițială, în care printre altele se spune că concede adunarea dar leagă pe oratori de a se ținea strict de program, permițând a se ținea vorbiri numai în limba română, asemenea nu e permis a se întrebuiți insignii sau steaguri etc. (Să tem sărmanii să nu se ducă bieții muncitori, cari și de altfel sunt destul de asupriți cu drapele roșii sau românești. Nota cul.)

Recomandă de președinte pe dl G. Terean, iar de notar pe dl Silv. Gruța, care să primesc cu »să trăiască«.

Președintele mulțumește pentru onoarea cu care a fost însărcinat de a conduce adunarea, roagă pe cei prezenți de a fi conștii de chemarea lor, dovedind autorităților noastre că a fost de prisos de a veni la adunare.

Dl D. Birăuțiu, ia cuvântul și prin o vorbire arată că de ce el ca membru al partidului național român s'a alăturat mișcării socialiste, căci partidul național nu poate lucra, așa cum ar trebui să lucreze, căci primadață nu are o armată de stul de încheată și disciplinată ca partidul social-democrat, și partidul național român e urmărit pas de pas de administrația acestei țări punându-se pedeci în orice acțiune ce ar porni.

Arată cum muncitorimea în genere nu poate lua loc în partidul 48-ist asemenea nici în partidul constituțional, și nici în cel popular, căci nici unul din aceste partide nu luptă pentru desrobirea muncitorimei în general și nu au înscris în programul lor:

1. Votul universal, secret și fără constrângeri.
2. Darea progresivă (dar nu cum a întocmit-o Andrássy).
3. Egala îndreptățire a tuturor popoarelor acestei țări.

Având aceste puncte înscris în programul lor atât partidul național cât și partidul social-democrat, face ca aceste două partide să lupte mână în mână pentru desrobirea și înaintarea tuturor neamurilor din această țeară.

Arată trista stare, în care zace muncitorimea acestei țări, și cum brațele cele mai puternice prind bățul pribegiei și se duc peste mări și țări pentru a-și căuta altă patrie, unde să le fie mai ușoară vieța și traiul, căci aci nu o mai pot duce din cauza relei administrări a acelor, cari con-

tăți, dar încetul cu încetul prin muncă și stăruință s'au realizat frumoase progrese.

Indeamnă pe toți a-și da copiii la meserii, căci meseria e un plug de aur, și avem mare lipsă de de ei, căci doar în fiecare sat ne trebuie câte un lemnar, faur, barbier etc., locuri ocupate azi tot de străini cari se îmbogățesc de pe spatelul popoului nostru.

Arată cum »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, unde azi e prezident un harnic sprijinitor al cauzei meseriașilor, dl Victor Tordășianu meseriașii de acolo au făcut progrese uimitoare. azi această Reuniune are casa ei proprie, cu săli mari și frumoase, unde se adună toți meseriașii pentru a se sfătui împreună. Această Reuniune se îngrijește nu numai de sodalii săi, ci chiar și de învățăcei, ajutând și îmbrăcând anual sute și sute dintre învățăcei, mai cu seamă când aranjează un frumos pom de Crăciun, pentru îmbrăcarea celor săraci și lipsiți de mijloace. Indeamnă pe cei prezenți, ca la proxima conferință ce se va ține peste 2 săptămâni să așite că să vie cât mai mulți.

Domnișoara Emilia Toma ne predă cu mult simț frumoasa poezie »Inima mamei« de Maria Cioban.

În dșoara Toma vedem o harnică și curajoasă persoană, care se interesează cu mult simț de convenirea aranjate la »Casa Națională«.

Pe urmă Corul meseriașilor ne cântă frumos două cântări.

Cu aceasta s'a încheiat o nouă seară plăcută, despărțindu-se cu toții mângâiați, că aceste momente petrecute în »Casa Națională« vor aduce bune roade asupra popoului nostru. T.

— **Impăratul Wilhelm și procesul Harden-Moltke.** Impăratul Germaniei s'a exprimat, că toți aceia, al căror nume a fost amintit în acest proces, care a agitat toată Germania și toată lumea în urma celor desfășurate în cursul pertractării lui, fapte, cari compromit membri ai înaltelor cercuri diplomatice — nu vor mai avea intrare la curte. Impăratul s'a interesat foarte de aproape de cursul acestui proces. Vorbirile de acuzare împotriva lui Harden (care e acuzat din partea lui Moltke cu vătămare de onoare, pentru că a susținut despre el în ziarul său »Zukunft«, că are înclinațiuni perverse) și de apărare s'au ținut Sâmbătă. Tribunalul va aduce sentința mâine, Marți.

Rugăm cu stăruință toate institutetele (cu internat) românești, pe toți comercianții și pe toate familiile române să-și facă ori ce comandă de colonialii la F. A. Degan, comerciant român în Fiume, care are marfă bună și vinde cu cele mai moderate prețuri. Preț-curent trimite ori cui, gratis. Toți, câți comandă la d-sa, sunt perfect mulțumiți.

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Nu mai e păr cărunț** — »Regulatorul de păr« al lui Fr. Radda dă părului cărunț de pe cap și barbă culoarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un praparat foarte sigur și nesticăcios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul muiat în fluidul acesta nesticăcios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va căștiga culoarea naturală. Acest »Regulator de păr« este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de feul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. Prețul: 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: Friedrich Radda, apothecar în Páncsova. Magazin la: Iozef v. Török, în Budapesta. Király-utca.

— **Săpun de viorea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta

atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Voitek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Dela judecătoria și tribunale.

Condamnarea atentatorilor contra trenului de Arad. Pe la mijlocul lunii Iulie a. c. se pusese dinamită pe linia ferată, tocmai pe podul de lângă Branicica, intenția criminalilor a fost să arunce trenul în aer, dar nu le-a reușit. Făptuitorii au fost deținuți în curând, unul se numește Márton Nedelkovics și Ludovic Vandelli Izidor, italian. Procuratura i-a acuzat pe amândoi de încercare de omor.

Vineri și Sâmbătă s'a ținut pertractarea acestei cauze mișelești la curtea cu jurați din Deva.

Pertractarea principilă, față de care s'a arătat mare interes, a fost condusă de Vörös József, pe acuzatul Martin Nedelkovics, vâslăș l'a apărat avocatul dr. Zsigmond Schulhof, iar pe zidarul Ludovic Vandelli, adv. dr. Zoltán Meskó.

După constituirea juraților și după ec s'a făcut cunoscut subiectul pertractării s'a citit actul de acuză al procurorilor, cari aduc ca circumstanță îngreunătoare, că în trenul accelerat, contra căruia s'a comis atentatul, erau 156 pasageri, cari dacă trenul ar fi fost aruncat în aer, ar fi murit toți.

Dr. Schulhof Zsigmond ca apărător a făcut propunerea să se amâne pertractarea. Luase la cunoștință că un anume Victor Aradi, în 22 August, lângă Feldioara, a comis asemenea un atentat de felul acesta, și dinamita pentru acest scop și-o procurase din baia de aramă din Deva. Intre cele două atentate el vede legătură și pentru aceasta roagă să se continue cercetări și în direcția aceasta, adică: să procure dela tribunalul din Brașov, actele crimei lui Victor Aradi. (Victor Aradi atentatorul trenului dela Feldioara, e internat în casa de nebuni din Lipotmező, ca nebun primejdios).

Procurorul Iosif Bigner a fost contra acestei amânări, și așa s'a respins propunerea apărătorului.

După aceea au fost ascultați acuzații. Așa Nedelkovics ca și Vandelli au negat că ar fi voit să arunce trenul accelerat în aer și că au atentat la viața pasagerilor, sau că ar fi avut intenții de a fura.

Cei doi acuzați au spus, că în decursul cercetării au fasonat fiind siliți și au retras tot ce au recunoscut atunci. Vandelli a recunoscut numai atât că Nedelkovics a cerut dela el dinamită și îi s'a plâns că din cauza podului, compa merge rău, la ce s'ar putea ajuta prin aruncarea podului în aer.

Prezidentul după ascultarea martorilor a cetit procesul verbal, a arătat schița făcută după explozie și a arătat semnele crimei, cari au deșteptat fiori în ascultători. Intre semnele crimei erau tălpi de lemn de stegar rupte în țandări, plăci oriase de fer încovoiate și bucăți de șine rupte.

După aceea a urmat ascultarea martorilor. Aron Lipar, martor, fostul soț de compă al lui Nedelkovics a mărturisit, că primul acuzat a cumpărat un magazin întreg de

dinamită. Petru Orban, martor, n'a îndrăznit să fasoneze în fața acuzaților, căci îi e frică de ei, cari sunt oameni primejdiosi.

Și după depărtarea acuzaților au fasonat numai lucruri fără importanță. Frida Hohn, cărcimăreasa a fasonat, că'n seara exploziei acuzatul a beut la ea. La provocarea procurorului, a recunoscut, că după ce a fost citată, tatăl condamnatului a ceretat-o și a rugat-o, să nu-l mai afunde prea rău pe fiul lui.

David Ferrari conductorul trenului accelerat a zis:

— Înainte de pod am înaintat cu iuțea obișnuită. Abia am ajuns pe pod, am văzut o lumină ca de fulger și am simțit o sguđuitură teribilă căreia i-a urmat o detunătură teribilă.

Am dat contra aburi, dar trenul tot a mers până la celalalt capăt al podului. Ne-am întors cu lămpi și am examinat podul. Numai prin minunea lui Dumnezeu am scăpat.

Și ceilalți martori au fasonat îngreunător pentru acuzați. Jurații i-au declarat vinovați iar tribunalul i-a condamnat la 6 ani temniță pentru încercare de omor.

Mamele cari lăptează

văd cu încântare, câtă putere și viață le dă Emulsiunea SCOTT. Fiind gustoasă le provoacă apetitul și le ajută mistuirea, mai departe 7

are un efect întăritor asupra sănătății

și asupra întregului organism. Pe lângă aceasta are un efect binefăcător și asupra copilului, îi dă o culoare transparență, îl întărește și așa bucuria părinților e îndoită.

Prețul unei sticle originale 2 cor. — — — 50 bani. — — —

Se căpăta în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Economie.

Bursa de mărfuri și cfecte din Budapesta.

Budapesta, 28 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. (100 klg.)	23.78—23.80
Secară pe Oct.	22.54—22.60
Ovăs pe Oct.	15.80—15.86
Cucuruz pe Mai 1908	14.28—14.30

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	23.38—23.40
Secară pe Oct.	22.40—22.50
Ovăs pe Oct.	15.88—15.94
Cucuruz pe Maiu 1908	14.28—14.30

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 85—24 K. 25 fil.
Din comitatul Albei — — —	23 » 95—24 » 35 »
De Pesta — — — —	23 » 95—24 » 35 »
Bănățenesc — — — —	23 » 80—24 » 20 »
De Bacica — — — —	23 » 95—24 » 35 »
Săcară — — — —	22 » 10—22 » 45 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 80—16 » — »
» de cvalitatea II — — —	15 » 60—15 » 80 »
Ovăs » » I — — — —	— » — » — »
» » » II — — — —	— » — » — »
Cucuruz vechiu — — — —	— » — » — »
» nou — — — —	14 » 45—14 » 60 »

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichita.

4092/1907. tkvi sz.

III. Árverési hirdetményi-kivonat.

A lippai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy Grósz Sándor, Pekeszku Ioszif elleni 75 kor. 94 fillér tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a lippai kir. jbiróság területén lévő Belotincz községben határba fekvő

1) a belotinczi 38 számú tjkvben A I. 1. 3. 4. 6. 10 sor sz a és 71. 628. 705 a. 989 a és 721 a hrzi sz. a. ingatlanra 648 korona ezennel megállapított kikiáltásiárban,

2) a belotinczi 219 számú tjkvben A I. 1. 2. 3. 5 sor és 777 b. 947. 958 és 1129 hrsz. a. ingatlanokra a végrehajtási törvény 156. §-sa alapján egészben 326 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1907. évi november hó 26 napjának d. e. 10 órakor Belotincz község-házánál

megtartandó nyilvános árverése a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 64 kor. 80 fillért. 32 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi 4X t. cz. 42 §-ában jelzett ár folyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3,333 sz a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881-évi 4X. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerinti elismervényt átszolgáltatni.

Lippán a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi szeptember hó 9-én.

Halász,
kir. albiró.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate

Fritz Berger

LUGOS

Liferează

parchete de toate soiurile
de
stejar și fag

și tot felul

de articole de lemnărie

precum

și lemne pentru ars
de diferite soiuri.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâpsec într'o culoare închisă trăinică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se vâpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual **pe postă și în provincie.**

Odăjdii bisericești, brodăriile se curăță frumos și multă îngrijire.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200,000 bucăți trandafiri nobili, 100,000 bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog de specii și prețuri se trimit gratuit și porto franco — firma

Váradvelencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare
ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din isvorul de acid-carbonic din băile Buziás, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, constincios!

Ape minerale și medicale de Buziás
in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

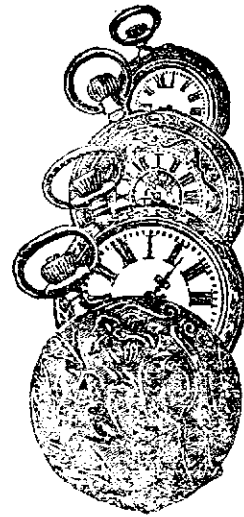
„Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn”.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef-interurb. 18.

Kovács L. Nandor

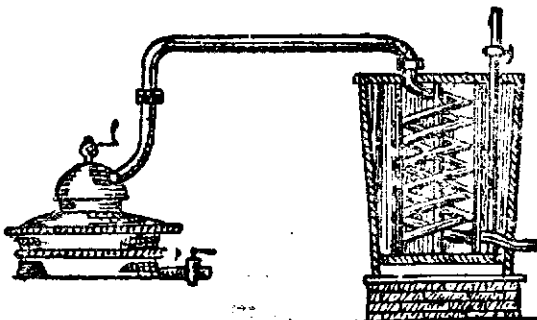
atelier de ciasornice, juvaerice și reparaturi mecanice.
SZEGED, Laudon-utca 3.

Efecuește tot felul de lucrări în bransa aceasta, ca: ciasornice de părete cu muzică și ciasornice de buzunar etc. Am în depozit cele mai fine fabricate de Svițera reparază și pregătește cele mai excelente compoziții mecanice și juvaerice, cu prețul redus și pe lângă garanție de 5 ani.

Efeptuesc mai departe aurituri și argintării după cele mai nouă sisteme galvanice și electrice.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările
mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comanda mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Ransburg M.

și Fiul

neguțatori de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

In sezonul fructelor, asemenea ca doftorie
pentru anemici recomandăm

**vinul nostru vechi roșu
de Miniș**

care având conținut de »csersav« sunt de un
efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm
minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.

Anunț.

Un candidat de avocat

— și un scriitor cu praxă —

afă imediat ocupațiune în cancelăria sub-
scrisului, pe lângă condițiuni favorabile.

Dr. Nicolae Ionescu,
avocat în Caransebeș.

ȘCOALA DE POMI ȘI TRANDAFIRI a lui

Szabó István

UJ-SZEGED, Főfasor nr. 35.

Recomandă cam 140,000 bucăți de 1, 2, 3 și 4 ani, altoi inobilați de
meri, peri, gutui, naspolya, cireși, vișini, caiși și perseci, așa mai departe
pruni și ringloți, în ecsemplare frumoasă și drepte, cu rădăcină sănătoasă.

— Pomii se pot comanda în tulpini mici, semi-mici și înalți. —

Prețul: 100 bucăți 40—60 cor. ecsemplare înalte pentru alu 100
bucăți 70—80 cor.

Trandafiri înalți, din pământ liber, diferite soiuri, 80—200 fil. Tufe
de trandafiri nobilitați din rădăcină, din pământ liber ecsemplare fru-
moase, tari de soiurile cele mai bune bucata: 40—50 fil. — Tran-
dafiri cari se urcă „Crimson Rambler“, în lungime 1—2 metri prețul
unui ecsemplar 40—60 fil. — Teiu cu frunze mari, ecsemplare tari
bucata 2 cor. — Pomii selbatici 500,000 bucăți, cei mai mulți
transplantați, Se pot comanda meri, peri, Pronus Mirabolan, Pronus Ma-
halék, perseci de toamnă și galbeni, 1000 de bucăți 10—30 cor.

Mare asortiment de salerămi rotunzi și piramidați. Thuja Compacta
și Piramidalis depozit mare în preț ieftin.

Vă rugăm să cereți catalog de nume și prețuri il trimit gratuit.

TÖRÖK are noroc VECINIC

E neîntrecut norocul care favorizează pe toți banca noastră care în
timp scurt a plătit câștiguri de peste 32 milioane
cor., on. noștri cumpărători; între acestea cele două câștiguri mai mari și adevă:

de două ori **600.000** coroane câștig
marele premiu **principal**

cel mai mare **400.000** cor. câștig principal,

mai departe 6 à 100.000, 4 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000, 5 à 60.000,
mai multe 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de aceste a
nenumărate de 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 500 coroane și alte câștiguri.

Așadară recomandăm, ca la apropiata tragere să luați parte și să coman-
dați la noi un los de noroc.

La loteria nouă maghiară a 21 în decurs de 5 luni

se va sorți suma enormă de **16 milioane 457.000** coroane.

In care zi a luni v'ați născut?

Comandați la noi un număr de los, care e însemnat la ziua nașterii sau lângă
aceea, care a fost părtaș a vre-unui eveniment.

Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului	Ziua	Numărul losului
1—	101493	7—	93181	12—	109698	17—	67841	22—	111015	27—	101429
2—	92717	8—	101499	13—	93401	18—	109677	23—	41795	28—	91425
3—	109701	9—	36818	14—	107392	19—	3071	24—	107395	29—	105033
4—	92156	10—	106749	15—	105328	20—	73010	25—	93186	30—	4689
5—	111057	11—	92701	16—	96990	21—	100923	26—	106118	31—	109840
6—	4938										

Prețurile plănuite ale losurilor de clasa I.:

$\frac{1}{8}$ los original 1 cor. 50 fil.; $\frac{1}{4}$ los original 3 cor. — fil.;
 $\frac{1}{2}$ „ „ 6 cor. — fil.; $\frac{1}{1}$ „ „ 12 cor. — fil.;

Losurile se trimit pe lângă rambursă sau prin trimiterea anticipativă a
sumei. Planul oficios gratuit. Rugăm cât se poate de curând comănde pentru
losurile originale, dar mai târziu până în 21 Noembrie a. c., să se trimită cu
toată încrederea la noi, fiindcă losurile noastre de noroc sunt foarte căutate
și trec repede și tragerea clasei I. va fi în 21 și 23 Noembrie a. c.

TÖRÖK A. és TSA

Bankház R.-T. Bpestén. Adresa de telegramă: Törökék; Budapest.

— Cel mai mare biou de losuri din țară. —

Biourile loteriei noastre se află în: I. Centrala: Szervita-tér 3/a palatul nostru
propriu. II. filială: Váci-körut 4/a. III. filială: Teréz-körut 46/a.